

**Handläggare**  
Ann-Charlotte Backlund  
Telefon: 31 560

**Till**  
Kulturnämnden

## **Svar på motion om att uppmärksamma Victoria Benedictsson**

### **Förvaltningens förslag till beslut**

Att som svar på motionen överlämna och åberopa  
Kulturförvaltningens yttrande.

Robert Olsson  
Kulturdirektör

Ann-Charlotte Backlund  
Stadsantikvarie

### **Sammanfattning**

I motionen föreslår Hanna Gerdes, Rasmus Jonlund och Björn Ljung (alla L) att Stockholms stad uppmärksammar Victoria Benedictsson och hennes gärning med information och skyltning vid Ernst Ahlgrens väg, och med ett platsnamn, helst i anslutning till Ernst Ahlgrens väg.

Kulturförvaltningen anser att utförlig och tydlig information och skyltning som beskriver Victoria Benedictssons liv och förutsättningar, i anslutning till Ernst Ahlgrens väg samt ett nytillskott i form av en Victoria Benedictssons plats eller park, skulle vara ett bra sätt att komplettera och utveckla historieskrivningen utifrån dagens värderingar.

### **Bakgrund**

Victoria Benedictsson, föddes 1850 i Alstads socken i Skåne och dog redan 1888 i Köpenhamn genom att ta sitt liv. Hon var författare och dramatiker, och under hennes livstid gavs hennes verk ut under pseudonymen Ernst Ahlgren. Hon räknas litterärt som en av de betydande naturalisterna, 80-talisterna. I sina verk satte hon fokus på kvinnans plats i äktenskapet och samhället. Med ett enkelt språk visade hon vilja att nå ut med litteraturen till vanliga, arbetande människor. Hennes livsberättelse rymmer många ingredienser där det faktum att hon var kvinna negativt påverkade hennes val och möjligheter i 1800-talets samhälle.

Under en sjukdomsperiod utvecklade hon sitt författarskap och debuterade 1884, under namnet Ernst Ahlgren, med novellsamlingen *Från Skåne*. 1885 utkom romanen *Pengar*, som blev hennes genombrott. Hon blev vän med den yngre författaren Axel Lundegård från Hörby. Han introducerade henne i Stockholms och Köpenhamns litterära liv och tillsammans skrev de skådespelet *Final*, 1885. Victoria Benedictsson uppmärksammades i Köpenhamn av den danske litteraturkritikern Georg Brandes, som hon hade ett, antagligen olyckligt, kärleksförhållande med. Vid Victoria Benedictssons död 1888 ärvde Axel Lundegård hennes litterära kvarlåtenskap och fullbordade då hennes roman *Modern*, 1888 och skådespelet *Den bergtagna*, 1890, samt gav ut hennes efterlämnade noveller. Lundegård skrev en biografi, med utgångspunkt från Benedictssons brev och anteckningar, samt en roman som bygger på hennes levnadshistoria. Han lät också trycka stora delar av hennes dagbok. Lundegårds ibland tvivelaktiga hantering och exploatering av Victoria Benedictssons person och författarskap har i efterhand uppmärksammats.

Victoria Benedictsson var djupt olycklig över det intellektuellt inskränkta liv hon tvingades leva i Hörby och de begränsningar det innebar att vara kvinna under denna tid. Hon är begravd på Vestre Kirkegård i Köpenhamn, under namnet Ernst Ahlgren.

### **Ärendet**

I motionen föreslår Hanna Gerdes, Rasmus Jonlund och Björn Ljung (alla L) att Stockholms stad uppmärksammar Victoria Benedictsson och hennes gärning med information och skyltning vid Ernst Ahlgrens väg, och med ett platsnamn, helst i anslutning till Ernst Ahlgrens väg.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts av avdelningen Stadsmuseet, Medeltidsmuseet och Stockholmia.

### **Förvaltningens synpunkter**

Kulturförvaltningen anser att det är väsentligt att t ex genom namngivning av platser uppmärksamma kvinnors gärningar och verk i historien. Genom sådana åtgärder kan t ex tidigare dolda eller negligerad historia synliggöras och uppmärksammas. Därigenom blir det ett sätt att markera och manifestera kvinnors utrymme i stadsrummet och i det offentliga rummet idag.

Berättelsen om Victoria Benedictsson, och hennes alias Ernst Ahlgren, rymmer intressanta och viktiga företeelser, som om de lyfts fram ger dagens betraktare perspektiv på kvinnors utsatthet

och brist på möjligheter i 1800-talets verklighet. Dessa blir då möjliga att sätta i relation till samhällets syn på kvinnors och flickors rättigheter och möjligheter idag.

Kulturförvaltningen anser att utförlig och tydlig information och skyltning som beskriver Victoria Benedictssons liv och förutsättningar, i anslutning till Ernst Ahlgrens väg, skulle vara ett bra sätt att komplettera och utveckla historieskrivningen utifrån dagens värderingar. Det skulle tillföra ytterligare lager i historieskrivningen, genom berättelsen om Victoria Benedictssons liv. Samtidigt låter man Ernst Ahlgrens väg vara kvar som ett uttryck för den tid som den formades i.

Ett nytillskott i form av en Victoria Benedictssons plats eller park, blir också ett sätt att ge uttryck för vår tids värderingar, och uppmärksamma en betydelsefulla kvinnlig författare. En lämplig plats för att skapa en Victoria Benedictssons park skulle t ex kunna vara vid Rålambsvägen, mellan Spårvagnsparken och Vitalisvägen.

Gatan Ernst Ahlgrens väg i Fredhäll, namngavs i samband med att området bebyggdes 1930. Temat för gatubenämningarna var kategorin ”berömda svenska författare”. Detta var en fortsättning på det namngivande som man tidigare under 1880- och 1920-talen använt i Kristineberg, då man ”sökt fästa de ryktbaraste namnen vid de mest betydande gatorna”. Av de författare som fått ge namn till gatorna i Fredhäll, finns t ex P D A Atterbom, Birger Sjöberg och Lasse Lucidor. Ingen kvinnlig författare, förutom då genom pseudonymen Ernst Ahlgren, är representerad.

### **Bilagor**

Motion (2016:8) av Hanna Gerdes, Rasmus Jonlund och Björn Ljung (alla L) om att uppmärksamma Victoria Benedictsson